

Uchwała nr 180
Rady Działalności Pożytku Publicznego
z dnia 7 kwietnia 2026 r.

**w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym
od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych
oraz niektórych innych ustaw**

Działając na podstawie:

- 1) art. 35 ust. 2 pkt 2 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338);
- 2) § 10 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie Rady Działalności Pożytku Publicznego (Dz. U. Z 2018 r. poz. 2052),

Rada Działalności Pożytku Publicznego (dalej: *Rada*) uchwala niniejsze stanowisko w sprawie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (UD116).

§ 1.

1. Rada pozytywnie opiniuje kierunek zmian przewidzianych w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, w części dotyczącej rozszerzenia zwolnienia podatkowego dla organizacji pozarządowych w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.

2. Rada jednocześnie wnosi rekomendację zmiany redakcji zmiany art. 17 ust. 1 pkt 4, motywując je poniższym uzasadnieniem, na następującą:

„4) dochody organizacji pozarządowych, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,

w części przeznaczanej na cele statutowe, z wyłączeniem działalności gospodarczej;”

§ 2.

1. Rada stwierdza, że rozszerzenie zakresu zwolnienia przewidzianego w art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych jest rozwiązaniem słusznym, potrzebnym oraz odpowiadającym rzeczywistej roli organizacji pozarządowych w wykonywaniu działań społecznie użytecznych oraz zadań publicznych. Potrzeba tej zmiany wynika także z tego, że obecny katalog zwolnienia nie przystaje do współczesnego zakresu działalności organizacji pozarządowych oraz do katalogu zadań publicznych określonych w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

2. Rada podnosi, że postulat innej redakcji zwolnienia podatkowego dla organizacji pozarządowych jest zgodny z wieloletnim stanowiskiem środowiska organizacji pozarządowych i był podnoszony już od lat, o czym świadczą m.in.:

- 1) Ustalenie nr 1 Grupy roboczej ds. uproszczeń prawnych dla organizacji pozarządowych – podjęte na III posiedzeniu Grupy dn. 19 września 2024 r.
- 2) Uchwała nr 115 Rady Działalności Pożytku Publicznego z dnia 29 września 2025 roku.

3. Rada przypomina treść dotychczasowego postulowanego rozwiązania, które było wzorowane na zwolnieniu z art. 17 ust. 1 pkt 39a ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, dedykowanemu organizacjom członkowskim, tj. poprzez zastosowanie formuły:

„dochody organizacji pozarządowych, o których mowa w przepisach o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w części nieprzeznaczanej na działalność gospodarczą.”

§ 3.

Rada podnosi potrzebę prostoty redakcji przepisu. Powinien zostać zredagowany w sposób prosty, jednoznaczny i spójny systemowo z innymi zwolnieniami przedmiotowymi przewidzianymi w art. 17 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od

osób prawnych, w szczególności z regulacjami dotyczącymi jednostek organizacyjnych Ochotniczej Straży Pożarnej, organizacji pożytku publicznego, kół gospodyń wiejskich oraz innych ustawowo wyróżnionych podmiotów, wobec których ustawodawca posługuje się konstrukcją odwołującą się do dochodów określonej kategorii podmiotów przeznaczonych na cele statutowe albo działalność statutową.

§ 4.

Rada podnosi brak celowości w pozostawieniu dotychczasowej konstrukcji w art. 17 ust. 1 pkt 4, tj. pozostawienie konstrukcji opartej na formule:

„dochody podatników, których celem statutowym jest...”,

ponieważ rozwiązanie to sprzyja nadmiernemu formalizmowi interpretacyjnemu i może prowadzić do uzależniania zakresu zwolnienia od literalnego brzmienia postanowień statutu, a nie od rzeczywistego charakteru organizacji pozarządowej oraz faktycznego przeznaczenia jej dochodu na cele statutowe. W praktyce taka konstrukcja może wymuszać na organizacjach pozarządowych sztuczne, kazuistyczne i literalne przepisywanie do statutów sfer zadań publicznych określonych w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, mimo że cele realizowane przez te organizacje mieszczą się w sferze pożytku publicznego także wtedy, gdy zostały opisane innym, bardziej adekwatnym lub bardziej szczegółowym językiem.

§ 5.

Rada podkreśla, że zakres art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie obejmuje szerokie i zróżnicowane spektrum zadań publicznych, znacznie szersze od historycznego katalogu zawartego w obecnym art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Skoro ustawodawca zamierza oprzeć nowe zwolnienie właśnie na rzeczywistym zakresie działalności organizacji pozarządowych funkcjonujących w sferze pożytku publicznego, to nie powinien równocześnie pozostawiać konstrukcji prawnej, która w praktyce będzie zmuszała te organizacje do literalnego odwzorowywania w statutach rozbudowanego katalogu z art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Takie rozwiązanie byłoby zbędnie formalistyczne i osłabiałoby praktyczny efekt nowelizacji.

§ 6.

Rada stoi na stanowisku, że organizacje pozarządowe nie powinny być ujmowane w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych w sposób bardziej formalistyczny niż inne kategorie podmiotów korzystających ze zwolnień przedmiotowych, w szczególności podmioty wskazane w art. 17 ust. 1 pkt 4d, 6c, 39 i 39a tej ustawy. Zasada spójności systemu prawa, wymóg poprawnej legislacji oraz potrzeba zapewnienia pewności prawa przemawiają za zastosowaniem wobec organizacji pozarządowych analogicznej techniki normatywnej.

§ 7.

Rada podkreśla, że prawidłowa konstrukcja zwolnienia podatkowego dla organizacji pozarządowych powinna opierać się na dwóch przesłankach: po pierwsze, na jednoznacznym określeniu kategorii podmiotów uprawnionych do zwolnienia przez odwołanie do definicji organizacji pozarządowych zawartej w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, po drugie, na powiązaniu zwolnienia z przeznaczeniem dochodu na cele statutowe, z wyłączeniem działalności gospodarczej. Taka konstrukcja lepiej oddaje istotę działalności organizacji pozarządowych niż rozwiązanie wymagające oceny, czy statut w warstwie językowej dostatecznie wiernie odtwarza katalog z art. 4 tej ustawy.

§ 8.

W związku z powyższym Rada wnosi, jak na wstępie, aby art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych otrzymał następujące brzmienie:

„4) dochody organizacji pozarządowych, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w części przeznaczonej na cele statutowe, z wyłączeniem działalności gospodarczej;”

§ 9.

Rada stwierdza, że brzmienie wskazane w § 8 lepiej realizuje cel projektowanej nowelizacji niż wersja oparta na formule „których celem statutowym jest...”, ponieważ w sposób bardziej przejrzysty określa beneficjentów zwolnienia, wiąże zwolnienie

z przeznaczeniem dochodu na cele statutowe, zachowuje wyraźne wyłączenie działalności gospodarczej, a zarazem usuwa bodziec do sztucznego dostosowywania statutów do literalnego brzmienia katalogu z art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

§ 10.

1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

2. Rada wnosi o przekazanie niniejszej uchwały:

- 1) Przewodniczącemu Komitetu do spraw Pożytku Publicznego,
- 2) Ministrowi Finansów.

Współprzewodniczący
Rady Działalności Pożytku Publicznego
Michał Braun
Maciej Kunysz